

ЧЫМ ЗМОЖАМ, ДАПАМОЖАМ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Наступны прыпынак робім каля дома Аляксея Федасеева па вуліцы Пушкіна. Калісьці блізу яго гаража стаюў драўляны «электрычны» слуп, які нічым яму не перашкаджаў. Але яго памянлялі на жалезабетонны і паставілі якраз на супраць узезду ў гараж. Мужчына, пакуль можна было, мірыўся з такім суседствам. Але пасля таго, як купіў большую машыну, заехаць у гараж стала праблематычна. «Электрыкі» на яго звароты не рэагавалі. Галоўны інжынер наогул сказаў: плаціце — і мы зробім каштарыс. «А чаму я павінен плаціць за чыёсьці памылкі? — абуралася Аляксей Уладзіміравіч. — Нужо яны не бачылі гараж, калі мянялі слуп? У мяне ёсць дакументы, дзе напісана, што гэта капітальнае пабудова стаіць тут з 1982 года. А слуп з'явіўся ў 1997 годзе». Справа зрушылася з мёртвай кропкі толькі пасля звароту да дэпутатаў.

— А наогул работа дэпутатаў прыкметная? — пытаюся.

— Не ўсё ў іх сілах, але ж яны не адмахваюцца, як некаторыя. Дарожныя ямы ў суседнім завулку залаталі — таксама з іх падачы. Хацелася б яшчэ, каб на нашай вуліцы Пушкіна асфальт памянлялі. А то ён яшчэ з савецкіх часоў ляжыць. Перад самім Пушкіным нават сорама. Два кіламетры асфальту ўсяго. А то пыл пастаянны, пысок...

— Мы гэта ўсё ведаем, — кажа Уладзімір Кніга. — Але зразумейце і нас. Вунь жыхары вуліцы Маладзёжнай звяртаюцца, каб прагрэйдзіравалі дарогу, хоць у іх па праекце быў прадугледжаны асфальт. Толькі грошай на яго не хапіла. Вуліца Калініна ў такім жа стане. А на супраць яе пасёлак у гонар 50-годдзя Перамогі, куды пасядаў дажджоў падаеца немагчыма. Дарогі — гэта боль усіх. Хочацца, каб яны былі ўпадкаваныя, але дзе ўзяць грошы?

Яшчэ адзін жыхар Клічава Марат Храмянок жыве на вуліцы Магілёўскай. Балючае пытанне для яго таксама з разраду «дарожных». Пасля дажджу гравіяка становіцца непразлынай. І тады ён тэлефануе дэпутатам, каб яе прагрэйдзіравалі. «Не было такога, каб мне адмовілі, — кажа ён. — А старшыня райсавета наогул чалавек слова. Калі нешта паабяцаў, можна не сумнявацца — выканае».

Праблемы падштурхоўваюць

Свята вельмі дапамагала навесці парадак у асобна ўзятым населеным пункце. Сёлета «Дажынікі» ў раёне трэція па ліку. Першыя прайшлі ў Максімавічах, другія — у аграгарадку Няста, цяпер выбралі Бацэвічы. Аграгарадок якраз знаходзіцца на рэспубліканскай трасе і трэба, каб выглядаў годна.

— Шмат чаго зроблена падчас раённага і рэспубліканскага суботнікаў, — кажа Уладзімір Кніга. — Тут працавала шмат арганізацый — выразалі кустоўе, добраўпарадкавалі могілкі, закінуліся ўчасткі. Цяпер працягваем займацца зносам спарэхных дамоў.

Здалёк відаць аранжавы экскаватар Івана Шаўчонка з ПМК №89 «Вабуд», які наводзіць парадак на адной з такіх пляцовак. На чарзе вуліца Ленінскага, а потым Успенскага.

Знесці дом не праблема, цяжэй знайсці яго гаспадара і дамовіцца наконт будучага непатрэбнай яму нерухомасці. Дэпутаты займаюцца гэтым утушыльна. Толькі ў Бацэвічах сёлета перадалі тухлыя гаспадарчы «Бацэвіч-Агра» больш за 10 гектараў зямлі, вызваленай ад былых домаўладанняў. І працэс працягваецца.

Тыя ўчасткі, якія нельга далучыць да гаспадарчых, раённыя ўлады паспрабуюць прадаць праз аўкцыён. Магчыма, імі зацікавіцца прыватны бізнес. У безграшоў я ёсць і свае плюсы. Яно падштурхоўвае людзей быць ініцыятыўнымі. Сёдняшні скляўшы рукі, не разбагацееш. Цяпер у аграгарадку паспяхова працую прадпрыемства «Элефант»,

Аляксей Федасееў паказвае той самы слуп.

якое займаецца дрэваапрацоўкай. Гэта і дадатковыя працоўныя месцы, і падаткі ў раённы бюджэт. Дарэчы, дзякуючы прадпрымальнікам Клічаў сёлета не застаўся без феерверку на Дзень Незалежнасці. Абышлося гэта ім у 18 мільёнаў. Але 6 хвілін былі запамінальнымі.

Насельніцтва ж добраўпарадкоўвае тэрыторыю вакол сваіх дамоў. На жаль, не ўсе робяць гэта ахвотна. Пейзаж псуоць перакошаныя агароджы.

— Некаторыя пенсіянеры адмаўляюцца нешта рабіць, спадзяюцца на нас, — кажа старшыня райсавета. — А калі пытаемся, чаму дзеці не дапамагаюць, разводзяць рукамі: ім самім няма калі. Але ж гэта не апраўданне.

Свае карэктывы ўносіць і надвор'е. Над раёнам пранёсся такі моцны ўраган, што пазрывала дахі з малочнатаварных фермаў. Зноў незапланаваныя выдаткі.

Раней было прасцей

Калі гараджан больш турбуюць дарогі, то для сельскай мясцовасці пытанне №1 — аварыйныя дрэвы.

— Летася да зімы знеслі па заяўках 36 дрэў, — сведчыць старшыня Бацэвіцкага сельсавета Ганна МУХА. — Людзі ўсю зіму нас добрым словам успаміналі. У лютым такая бура была з ледзяным дажджом — жах. Яшчэ страшней падумаць, што магло б здарыцца, калі б мы не прыбралі тыя аварыйныя дрэвы.

Здараюцца ў сельсавеце і такія выпадкі, калі жыхары не скардзяцца, а бяруць ініцыятыву ў свае рукі. Старшыня сельсавета ставіць у прыклад Надзею Каламейцаву з Бацэвіч — вельмі актыўная стараста. Яна не толькі арганізавала збор сродкаў на фарбу для агароджых мясцовых могілак, але і знайшла аднадумцаў, каб яе пафарбаваць. У суседніх Любінках таксама не трэба было прымушаць людзей збіраць грошы для афарбоўкі агароджых на могілках.

— Раней, калі афіцыйна існаваў такі від плацэжу, як самаабкладанне, было прасцей займацца добраўпарадкаваннем, — прызнаецца Ганна Муха. — Але некалькі гадоў таму яго адмянілі. Цяпер, каб вырашыць пытанне з добраўпарадкаваннем, кожны раз трэба шукаць нейкае выйсце. Хоць у савецкі час такі плацэж таксама існаваў. У пагаспадарчых кнігах усё распісана: колькі сабралі, куды патрацілі.

— Наколькі сёння складана быць дэпутатам? — пытаюся ў Уладзіміра Кнігі, калі мы вяртаемся зноў у Клічаў.

— Вядома, складана, — не хавае ён. — Раённы бюджэт у параўнанні з мінулым годам скарацілі на 21 мільярд недэмаінаваных рублёў, напружанасць на рынку працы ўзрасла і скарацілася колькасць мясцовых падаткаў. Усё гэта накладвае адбітак на пытанні добраўпарадкавання. Нам яшчэ цяжка і таму, што ў нас менш нізкі кошт гігакалорыі па вобласці. І мы менш за астатніх атрымліваем датацыю на кампенсацыю затрат, звязаных са спажываннем вады. Падняць цану немагчыма, бо сёння існуе патрабаванне зніжаць сабекошт вытворчасці.

zigulya@vziazda.by

ДАРОГАЮ ДАБРА

І КАРАБЕЛЬ ПЛЫВЕ!...

У аграсядзібе стварылі творчую майстэрню для людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі

У вёсцы Карэвічы Свіслацкага раёна каля рэчкі Рось нядаўна з'явіўся... карабель.

Велічны, прыгожы, быццам сапраўднае драўлянае судна з далёкай мінуўшчыны. Гэта творчая майстэрня для маладых людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі, якіх тут гасцінна сустракаюць Яніна і Рышард КАЗЮКІ — гаспадары аграсядзібы «Фальварак «У Рысы». Будаўніцтва гэтага дзівоснага карабля ажыццявілася дзякуючы іх ініцыятыве «Запаліць зорку», якая перамагла ў конкурсе і атрымала фінансавую падтрымку праекта міжнароднай тэхнічнай дапамогі ЕС/ПРААН «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні».

Для Яніны Казюк клопаты людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі ніколі не былі чужымі. Больш за тое, яна прафесійнальна працавала ў гэтай сферы як дырэктар Ваўкавыскага цэнтру сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. А як гаспадыня аграсядзібы сацыяльнай рэабілітацыйнай інвалідаў пачала займацца чатыры гады таму.

— Нейка да нас прыехалі два маладыя інваліды, папрасіліся пераначаваць, — расказвае Яніна Казюк. — Канешне, мы не адмовілі, але мне стала сорама, што няма належных умоў для людзей з абмежаванымі фізічнымі

Уладзімір АНІШЧЫК, старшыня Свіслацкага райвыканкама:

— На Свіслаччыне рэалізавана нямала гуманітарных праектаў, і гэты фестываль, мэта якога — сацыялізацыя і інтэграцыя людзей з абмежаванымі магчымасцямі, лапоўніц скарбонку добрых спраў. Тое, што мы бачым тут, у аграсядзібе, гэта праяўленне клопату, увагі да тых людзей, якія ў гэтым асабліва маюць патрэбу.

магчымасцямі. Тады мы з мужам і вырашылі абсталяваць аграсядзібу адпаведнай інфраструктурай.

І зрабілі! Прычым, не абмежаваліся толькі абавязковым наборам сродкаў і прыстасаванню для зручнасці інвалідаў. Заснавалі сацыяльна-дабрачыннае аб'яднанне «Дарогаю дабра», устанавілі трэнажоры, абсталявалі спартыўную пляцоўку, пабудавалі кавярню, дзе госці з інваліднасцю абслугоўваюцца бясплатна. Аграсядзіба прыцягвае нямала кліентаў, а сродкі, якія зарабляюцца, гаспадары накіроўваюць на дабрачыннасць, прыём людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Як правіла, яны гасцююць тут два дні ў тыдзень.

— Творчая майстэрня паслужыць сацыяльнай адаптацыі маладых інвалі-

На фестывальнай сцэне.

Лесавозы на штрафстанцы

За адзін дзень з інтэрвалам у гадзіну работнікі Мікашэвіцкай міжрайінспекцыі ў Мікашэвічах затрымалі два грузавікі з дзелавай драўнінай ёлкі агульным аб'ёмам звыш 50 кубаметраў.

Аднак у прадстаўленых кіроўцамі для праверкі суправаджаючых дакументах было ўказана зусім іншае найменне прадукцыі, чым тая, што перавозілася. Падчас разбору было ўстаноўлена, што апашняе адгрукжана ў адным і тым жа квартале аднаго з лясніцтваў Петрыкаўскага лясгаса, там жа вылісаны і суменныя суправаджаючыя дакументы. На месца прыбыла следча-аператыўная група Лунінецкага РУУС. Лесавозы з драўнінай дастаўлены на штрафную станцыю.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЦІ ЁСЦЬ АЛЬТЭРНАТЫВА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Праз пэўны час іх трэба рэкультываваць, а ў працэсе карыстання падбуртоўваць як мінімум два разы на год: перад вясеннімі пасадкамі і пасля збору ўраджаю — тады б і парадак быў, — разважае Пётр Анатольевіч. — Пры гэтым трэба рабіць да палігона дзве дарогі: на ўезд і выезд машыны. Часта там немагчыма развярнуцца, таму вадзіцель скідае ўвесь груз туды, куды змог даехаць. А іншы пасля гэтага ўжо далей не праедзе. Вось і выходзіць цераз берагі смеццёвыя рэкі.

У саміх Ярэмчыках на 9 пляцоўках стаяць 23 кантэйнеры для смецця, ёсць нават ёмістасці для асобнага збору. Кантэйнерны вываз смецця наладжаны і ў Пагарэльніцы, пасёлку Першамайскі, Скорыхах, Малой і Вялікай Воўрыне. У больш дробных вёсках на вуліцы выстаўляюць пакеты са смеццем, якія па пятніцах забірае машына.

— Гэта вельмі зручна, бо можна пакінуць смецце дадай што адразу за вяснінкамі. Аднак мы просім, каб людзі хоць крыху аб'ядноўваліся і некалькі двароў разам у адным месцы складалі, — працягвае старшыня. — Напрыклад, за метраў 20 ад крамы ў Вялікай Воўрыне мы абазначылі месца для смецця — паставілі рашотку літарай «П». Людзі кладуць туды пакеты, і ветрам іх не раздувае. У выніку стала значна менш смецця на стыхійных зваліках.

Падрыхтаваць глебу

Цэнтралізаваны вываз смецця ў раёне пацаўся гадоў 8 таму — з закупкі трох МАЗаў, сродкі на якія выздзеліла Міністэрства аховы прыроды. Аднак тэхнікі, каб вывозіць смецце з усіх мястэчак, усё роўна не хапала. Тым больш што абслугоўваць яна магла толькі кантэйнеры, якія стаяць у аграгарадках.

— Была дамоўленасць з СВК, каб вывозіць смецце ў пакетах, але тэхніка часта не даязджала, бо лямалася ці паліва не хапала, і вываз быў нерэгулярны, — успамінае Пётр Навумовіч. — Цяпер закупілі новую тэхніку: работнікі закідва-

Карабель — творчая майстэрня.

даў, рэалізавалі іх здольнасцяў, — кажа Яніна Казюк. — Прыкладзеім усе намаганні, каб гэта атрымалася ў кожнага з нашых гасцей.

Заняткі, трэнінгі, майстар-класы будуць праводзіць спецыялісты цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання і іншыя партнёры дабрачыннага аб'яднання «Дарогаю дабра». Акрамя таго, у аграсядзібе плануець стварыць і рабочыя месцы для маладых людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Іх навучаным ганчарнай справе і пастаруюцца дапамагчы ў рэалізацыі вырабаў.

...Урачысты пуск творчага карабля «У плаванне» (са сцягам «Дарогаю дабра») праймеркавалі да фестываля «Музыка дзіцячых сэрцаў», на які ў аграсядзібу прыехалі 328 маладых людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Спачатку запрасілі выхаванцаў Свіслацкага і Ваўкавыскага цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, а потым зацікавіліся Ізэльвенскі, Дзятлаўскі, Слоніміскі цэнтры. Дзеці падрыхтавалі выдатны канцэрт — з песнямі, танцамі, вершамі, іграй на

музычных інструментах, тэатралізаванымі пастаноўкамі, а прадоўжылі свята самадзейнай артысты з Гродзеншчыны і Брэстчыны. Са сваімі цікавінкамі на фестываль прыехалі з розных раёнаў рамеснікі, за чудаўных дам змагаліся рыцары клуба славянскіх адзінаборстваў «Арыдан», можна было сесці за ганчарны круг альбо ўбачыць, як нашы продкі стрылі барана...

— Мы вельмі ўдзячныя за спонсарскую дапамогу і падтрымку ў правядзенні фестываля Свіслацкаму райвыканкаму, прадпрыемствам і арганізацыям, артыстам. Усё рабілася на дабрачыннай аснове, са шчырым жаданнем кроцьць дарогаю дабра. А галоўнае, мяркуючы на водгуках, у тым, што свята спадабалася яго юным удзельнікам, — падзялілася ўражаннем Яніна Казюк.

Дарэчы, Яніна Тадэвушаўна ўжо цяпер думае над тым, каб, улічыўшы вопыт першага фестываля «Музыка дзіцячых сэрцаў», наступны зрабіць яшчэ больш цікавым.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziazda.by

У тэму

На першым этапе праекта ЕС/ПРААН «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь» на Гродзеншчыне падтрыманы 10 заявак, у тым ліку і яшчэ адна ініцыятыва Свіслацкага раёна — «Другое жыццё векавога парку».

Паводле інфармацыі каардынатора праекта па Гродзенскай вобласці Аляксандра ШУХНО, у другім этапе пайздзейнічаюць 5 раёнаў — Свіслацкі, Ізэльвенскі, Слоніміскі, Навагрудскі і Смагонскі. Там створаны групы ў складзе прадстаўнікоў органаў удры, грамадскіх аб'яднанняў, зацікаўленых жыхароў, якія прапануюць на конкурс свае ініцыятывы па самых розных пытаннях рэгіянальнага развіцця. Кожнаму раёну праект акажа фінансавую падтрымку ў суме каля 40 тысяч еўра.

А гэта была сажалка ў вёсцы Браносава.

аднаго, і па месцы, дзе выкінута смецце, можна зрабіць здагадку, чыё яго.

— Ідзем да гэтых людзей, пытаемся. Яны, вядома, не прызнаюцца. Тады мы кажам, што паставім на тым месцы відэакамеру, каб даведацца, хто злодзей, — смеецца Пётр Анатольевіч. — Пасля на тую звалку ўжо смецце не панясуць, і мы яе ліквідуем. На лета наймаем двух чалавек ад цэнтра занятасці, і яны дапамагаюць упарадкаваць тэрыторыю. Абкошваюць вуліцы, дапамагаюць у дварах ветэранам і адзіночкам, збіраюць па берагах ракі і ўздоўж дарог смецце. Было б добра ўздоўж дарогі на аўтобусных прыпынках таксама паставіць кантэйнеры. Маленькая сметніца не вытрымлівае, бо ў сезон па выхадных сотні людзей на Нёман прыязджаюць.

Дагаворы на вываз смецця заключваюць нават з данчнікамі. Многія наезджаюць толькі на выхадныя і вывозяць пакеты са смеццем з сабой. Аднак калі мясцовыя бачаць, што данчнік не плаціць за абслугоўванне, а смецце ў кантэйнер выносіць, пачынаецца агульнае абурэнне. І прыезджаму прасцей аформіць дагавор.

Відэакамера на сметніку

Калі знойдуцца асабліва ўпартыя, што не пагодзяцца з прапановай, то можна да справы і станавіцца падключыць. Нават утрыманне уласнага падвор'я ў неналежным стане — прычына для штрафу. Не тое што стыхійныя звалкі. Аднак гэта апошняе справа, да якой не павіна дайсці, упэўнены кіраўнік.

Дарэчы, аштрафаваць за неакаяны вынас смецця цяжка — трэба злавільць за руку. Інакш не дакажаш, чыё гэта «дабро». Калі знаходзяць чарговую стыхійную звалку, ва ўладаў пачынаецца работа нахшталь дэтэктываў. Усе ведаюць адзін

Ірына СІДАРОК. sidarok@vziazda.by

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫОНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ГЕРАСИМОВІЧ С.М., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; АСКЕРКА Ю.В., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саветах Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

НАВУМЕНКА А.В., старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» АДРЭС РЕДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12; e-mail: info@vziazda.by

Газета адрудкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 2 жніўня 2016 года.